

Komt het ooit nog goed tussen het IIA en de kleine auditafdeling?

A. Molenkamp RO

Columns en IIA-publicaties liegen er niet om. In koor wordt er geroepen dat er onvoldoende controle op kwaliteit kan plaatsvinden. Alsof de onheilsprofeten spreken vanuit eigen desastreuze ervaringen, opgedaan binnen small audit shops...

Small is beautiful

Onderzoek lijkt uit te wijzen dat in Nederland 80 procent van de auditors werkt binnen afdelingen van minder dan tien personen. In gemeenteland omvat de auditfunctie bijvoorbeeld zelden meer dan één functionaris en traditionele auditafdelingen worden drastisch afgeslankt tot kleine units. De toekomst is dus aan de kleine, multidisciplinaire internal auditfunctie. Het IIA-beleid daarentegen lijkt nog steeds door vertegenwoordigers van grote concerns en door externen te worden bepaald.

Wat doet het IIA-bestuur?

Omdat traditionele interne controlemaatregelen niet toereikend zijn, is er behoefte aan standaarden, onderzoeksmethoden en groeimodellen die wel zijn afgestemd op de kleine auditafdeling. Het verzoek van de groep professionele auditsolisten om een dergelijke toolkit te ontwikkelen heeft door het ontbreken focus bij het IIA-bestuur helaas schipbreuk geleden.¹

En vaktechniek dan?

Al meer dan vijftien jaar wordt de commissie vaktechniek geleid door registeraccountants van financiële megaconcerns. Omdat we geen 'lessons learned' hebben over de effectiviteit van king-size controleafdelingen ten tijde van incidenten, blijft de vraag hangen hoe auditestablishment in staat is om juist SAS-professionals te ondersteunen, laat staan te inspireren.

En de commissie kwaliteitstoetsing?

De directieteams van middelgrote bedrijven zijn doorgaans tevreden over de positiefkritische feedback en de strategische verbeterpunten die de kleine auditfunctie levert. De verbazing is dan ook groot als de CFO bij een review verplicht indringende vragen over de auditors moet beantwoorden. De verwarring is compleet als de directie na afloop van het onderzoek geconfronteerd wordt met een negatief oordeel. De argumenten voor de afwijzing zijn weliswaar conform *de standaarden*, maar deze worden naar het oordeel van de onderneming gecompenseerd met maatregelen als afstemming met toezichhouders, doorstroming, groeimodellen en interorganisatiele toetsing; voorzieningen die aan de eis van onafhankelijkheid tegemoet kunnen komen. Dat goed presterende auditmedewerkers de toets van de IIA-kritiek niet kunnen doorstaan is een boodschap waar de directie niet veel mee kan. De directie blijft aldus verbouwereerd achter. Omdat audit niet past in het managerial wereldbeeld is men het incident doorgaans snel vergeten. Tot een tijdje later de gepeperde rekening op de deurmat valt...

Het IIA-opleidingsprogramma

Dit wordt traditiegetrouw *niet* gevoed vanuit vaktechniek, universiteiten of ervaringen uit zelflerende groepen van auditprofessionals. Dat betekent dat het programma voor SAS niet onderscheidend is van commerciële aanbieders.

Accrediteren om als IIA te overleven

Natuurlijk hebben auditors van kleine auditafdelingen maatregelen genomen om de kwaliteit te borgen. Onafhankelijke positionering, auditcharter, auditmanual, co-sourcing, permanente educatie, guestauditing, GRC-tooling, afstemming met de accountant, peerreviewing, reviews door universiteiten, toetsing door organisatieadviesbureaus, feedback van auditees, RvB, RvC en auditcommittees...

Werk aan de winkel dus voor het IIA bestuur om haar aantrekkelijkheid voor de SAS-professional terug te winnen. De onderwerpen vaktechniek, permanente educatie en kwaliteitstoetsing moeten daarvoor hoog op de bestuursagenda staan. Kies daarom voor een beroepsorganisatie van management control auditors, ontwikkel hoge standaarden waaraan ook kleine professionele auditafdelingen kunnen voldoen en accrediteer onafhankelijke externe opleidings- en reviewinstituten. Daarmee wordt ook de onafhankelijkheid van het IIA geborgd...

1. *Audit Magazine*, december 2011.

